

POSTANOWIENIE

Dnia 20 września 2016 r.

Sąd Rejonowy w Dębicy, Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Beata Kozik

Protokolant: st. sekr. sądowy Edyta Powrózek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 września 2016 r. w Dębicy

sprawy z wniosku P. M.

z udziałem (...) S. A. z siedzibą w K.

o ustanowienie służebności przesyłu

postanawia:

I. Ustanowić na rzecz każdorazowego właściciela urzędzenia przesyłowego linii energetycznej średniego napięcia 15kV relacji (...) - (...) służebność przesyłu obciążającą działkę nr (...) położoną w (...) gmina (...) objętą Księgą Wieczystą nr (...) począwszy od stanowiska słupowego nr 3 do granicy działki nr (...) pasem o szerokości 9m o powierzchni 50mkw oznaczonym przez biegłego geodetę W. D. w opinii z dnia 10 sierpnia 2016r. i na kopii mapy ewidencyjnej w skali 1 : 1000 stanowiącej załącznik do opinii kolorem pomarańczowym i linią przerywaną na odcinku pomiędzy punktami A-B, a polegającą na utrzymaniu linii energetycznej prawie do jej konserwacji i napraw;

II. Zasądzić od uczestnika (...) S. A. z siedzibą w K. na rzecz wnioskodawcy P. M. kwotę 558,23zł (pięćset pięćdziesiąt osiem złotych i dwadzieścia trzy grosze) tytułem wynagrodzenia płatną w terminie tygodniowym od uprawomocnienia się postanowienia z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia;

III. W pozostałej części wniosek oddalić;

IV. Zasądzić od uczestnika (...) S. A. z siedzibą w K. na rzecz wnioskodawcy P. M. kwotę 93,23zł (dziewięćdziesiąt trzy złote i dwadzieścia trzy grosze) tytułem zwrotu części kosztów postępowania sądowego.

Uzasadnienie postanowienia Sądu Rejonowego w Dębicy Wydział I Cywilny

z dnia 20 września 2016 r.

Wnioskodawca P. M. złożył wniosek o ustanowienie służebności przesyłu za wynagrodzeniem na rzecz (...) S. A. z siedzibą w K. na nieruchomości stanowiącej własność wnioskodawcy, stanowiącej działkę numer (...) położoną w (...), Gmina (...), objętą Księgą Wieczystą numer (...), według oznaczeń biegłego geodety.

Na uzasadnienie podał, jak w pisemnym uzasadnieniu dołączonym do wniosku (k. 2-5).

Uczestnik (...)z siedzibą w K. w odpowiedzi na wniosek wniósł o oddalenie wniosku w całości.

Na uzasadnienie podał jak w pisemnym uzasadnieniu, podnosząc między innymi, iż nabył służebność odpowiadającą w swej treści służebności przesyłu przez zasiedzenie i wskazał początek biegu terminu zasiedzenia:

- dla linii średniego napięcia 15 kV relacji (...)-(...) wybudowanej w 1973 r. w dniu 2 maja 1973 przez S. P., a to przy uwzględnieniu 10-letniego okresu przy zasiedzeniu w dobrej wierze, natomiast przy uwzględnieniu 20-letniego okresu zasiedzenia w złej wierze odpowiednio w dniu 2 maja 1983 r.;

- dla linii elektroenergetycznej średniego napięcia 15 kV relacji (...)-(...) najpóźniej w dniu 31 grudnia 1987 r. przez S. P. (10-letni okres przy zasiedzeniu w dobrej wierze), a przy uwzględnieniu 30 letniego okresu zasiedzenia w złej wierze odpowiednio w dniu 31 grudnia 2007 r. przez poprzednika prawnego uczestnika (...) S.A. w K., przy czym datą od której uczestnik liczy okres zasiedzenia jest dzień 31 grudnia 1977 r., tj. data ujawnienia przedmiotowej linii w księgach majątkowych uczestnika.

W piśmie przygotowawczym z dnia 12 marca 2015 r. uczestnik sprecyzował datę zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej w swej treści służebności przesyłu odnośnie linii średniego napięcia 15 kV relacji (...) – (...) przy uwzględnieniu 20-letniego okresu zasiedzenia w złej wierze, odpowiednio w dniu 31 grudnia 1981 r. przez S. P. (1), a nie jak wskazywał uczestnik w odpowiedzi na wniosek w dniu 31 grudnia 1987 r., a przy przyjęciu dobrej wiary w dniu 31 grudnia 1971 r. Datą od której uczestnik liczy okres zasiedzenia jest dzień 31 grudnia 1961 r., tj. najpóźniejsza data roku, w którym zakończono projektowanie przebiegu przedmiotowej linii.

Na rozprawie w dniu 20 września 2016 r. pełnomocnik uczestnika wniósł jak w odpowiedzi na wniosek oraz dalszych pismach przygotowawczych.

Postanowieniem z dnia 31 października 2013 r. (sygn. akt I Ns 327/13) Sąd Rejonowy w Dębicy oddalił wniosek o ustanowienie służebności przesyłu. Po rozpoznaniu apelacji wnioskodawcy Sąd Okręgowy w Rzeszowie postanowieniem z dnia 30 października 2014 r., sygn. akt V Ca 499/14 uchylił zaskarżone postanowienie i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w Dębicy do ponownego rozpoznania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny po ponownym rozpoznaniu sprawy:

Wnioskodawca P. M. jest właścicielem działki numer (...) o powierzchni 1.0246 ha, położonej w (...), Gmina (...), objętej Księgą Wieczystą numer: (...).

Dowód:

- odpis Księgi Wieczystej numer (...), k. 8,

- kopia mapy ewidencji gruntów, k. 9,

- opinia biegłego geodety W. D. z dnia 27 maja 2015r., k. 260-264.

Przez działkę numer (...) położoną w (...) przebiegają 2 linie energetyczne średniego napięcia 15 kV. Na działce wnioskodawcy znajdują się dwie konstrukcje wsporcze: słup A-owy i trojak krańcowo-krańcowy.

Dowód:

- protokół z oględzin nieruchomości z dnia 17 kwietnia 2015 r., k. 240,

- opinia biegłego geodety W. D. z dnia 27 maja 2015r., k. 260-264,

- opinia biegłego z zakresu energetyki i elektryczności K. S. z dnia 23 maja 2015 r., k. 241-257,

- opinia uzupełniająca z zakresu energetyki i elektryczności K. S. z dnia 10 sierpnia 2015 r., k. 299-303,

- opinia uzupełniająca z zakresu energetyki i elektryczności K. S. z dnia 15 września 2015 r., k. 313-314,

- ustna opinia uzupełniająca z zakresu energetyki i elektryczności K. S. z dnia 6 października 2015 r., k. 325,

- opinia uzupełniająca z zakresu energetyki i elektryczności K. S. z dnia 9 stycznia 2016 r., k. 376-381.

Szerokość strefy ochronnej dla linii średniego napięcia 15 kV wynosi 9 metrów, odległość pomiędzy skrajnymi przewodami wynosi od 2,75 do 3,6 metra (średnio 3,175 metra).

Przy uwzględnieniu stref ochronnych łączna powierzchnia pasa ochronnego w wariantcie numer I przy strefie ochronnej wynoszącej 9 metrów:

- dla linii położonej od strony północnej, która wynosi 1116 m², w tym trwała zajętość dla jednej konstrukcji słupowej – koło o promieniu 4 m= 50 m²,

- dla linii położonej od strony południowej, która wynosi 288 m², w tym trwała zajętość dla jednej konstrukcji słupowej – koło o promieniu 4 m= 50 m².

W wariantcie II przy strefie ochronnej wynoszącej średnio 3,175 metra (pomiędzy skrajnymi przewodami):

- dla linii położonej od strony północnej, która wynosi 394 m²,

- dla linii położonej od strony południowej, która wynosi 102 m².

Dowód:

- opinia biegłego geodety W. D. z dnia 27 maja 2015 r., k. 260-264.

Linia elektroenergetyczna średniego napięcia 15 kV relacji (...)-(...) uległa przesunięciu w czasie jej modernizacji wyłącznie na odcinku od stanowiska słupowego numer 3 do granicy działki numer (...). Odcinek ten został oznaczony przez biegłego geodetę na kopii mapy ewidencji gruntów w skali 1:1000 kolorem pomarańczowym literami A-B. Powierzchnia tego odcinka wynosi:

- wariant numer I przy strefie ochronnej wynoszącej 9 metrów powierzchnia ochronna wynosi 50 m²,

- wariant numer II przy strefie ochronnej wynoszącej 3,175 metra powierzchnia ochronna wynosi 17 m².

Przebieg linii od stanowiska słupowego numer 3 przy granicy działki wnioskodawcy numer (...) zmienił położenie o około 6 metrów i w związku z tym strefy ochronne nie pokrywają się w całości pomiędzy starym przebiegiem linii, a nowym przebiegiem linii.

Dowód:

- opinia uzupełniająca biegłego geodety W. D. z dnia 10 sierpnia 2016 r., k. 467-469,

- ustna opinia uzupełniająca biegłego geodety W. D. z dnia 10 sierpnia 2016 r., k. 470,

- pisemna opinia uzupełniająca biegłego geodety W. D. z dnia 31 października 2015 r., k. 350-352,

- pisemna opinia uzupełniająca biegłego geodety W. D. z dnia 23 listopada 2015 r., k. 359-360.

W przypadku ustanowienia służebności przesyłu na nieruchomości stanowiącej działkę numer (...) położoną w (...), Gmina (...) wartość jednorazowego wynagrodzenia za ustanowioną służebność przesyłu odnośnie sieci elektrycznej

północnej relacji (...)-(...) wynosi 12.258,86 zł w wariantcie numer I, a w wariantcie numer II w wersji wskazanej przez uczestnika – 6.265,50 zł.

W przypadku ustanowienia służebności przesyłu odnośnie linii elektroenergetycznej 15 kV relacji (...)-(...) wyłącznie na odcinku od stanowiska słupowego numer 3 na działce wnioskodawcy do granicy działki numer (...) wartość jednorazowego wynagrodzenia w wariantcie numer I winno wynosić 558,23 zł, zaś w wariantcie numer II – 258,73 zł.

W przypadku ustanowienia służebności przesyłu na nieruchomości stanowiącej działkę numer (...) położoną w (...), Gmina (...) wartość jednorazowego wynagrodzenia za ustanowioną służebność przesyłu odnośnie sieci elektrycznej południowej relacji (...)-(...) wynosi 3.339,42 zł w wariantcie numer I, zaś w wariantcie numer II w wersji wskazanej przez uczestnika – 1.912,92 zł.

Dowód:

- opinia biegłego sądowego rzeczoznawcy majątkowego L. C. z dnia 6 kwietnia 2016 r., k. 401-426,

- odpowiedź biegłego sądowego rzeczoznawcy majątkowego L. C. z dnia 25 maja 2016 r. na zarzuty do opinii, k. 459,

- ustna opinia uzupełniająca biegłego sądowego rzeczoznawcy majątkowego L. C. z dnia 20 września 2016 r., k. 479.

Na działce numer (...) położonej w (...) przebiega linia elektroenergetyczna 15 kV relacji (...)-(...) (na działce znajdują się przewody linii napowietrznej (...) mm i jedno stanowisko słupowe SN – 33 m Linii), która została wybudowana na podstawie projektu technicznego z 1972 r. w oparciu o decyzję Wydziału (...) Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w D. numer (...) z dnia 20 grudnia 1970 r. zatwierdzającą plan realizacji inwestycji. Została wydana decyzja zezwalająca na wejście w teren Gminy C. numer 403/2/73 z dnia 15 marca 1973 r. oraz decyzja Urzędu Miasta i Gminy (...) z dnia 15 marca 1973 r., gdzie pod pozycją numer 66 figuruje poprzednik prawny wnioskodawcy W. M.. Linie wybudowano w 1973 r. i przekazano do eksploatacji protokołami odbioru z dnia 2 maja 1973 r. Przebieg linii od 1973 r. w granicy działki wnioskodawcy numer (...) nie uległ zmianie do chwili obecnej.

Na nieruchomości oznaczonej numerem 578 znajduje się także linia 15 kV relacji (...)-(...). Linia ta powstała na podstawie projektu z lipca 1961 r. W projekcie tym linia ta zaznaczona jest na nieruchomości wnioskodawcy. Została ona wybudowana w pierwszej połowie lat 60-tych XX wieku. Brak jest decyzji administracyjnej dotyczącej budowy linii 15 kV relacji (...)-(...). Linia ta była remontowana na podstawie projektu z 1983 r. Wówczas słup drewniany (czworak), numer stanowiska 3 został wymieniony na słup trojak (aowy z podporą), który jest do dnia dzisiejszego. Do stanowiska numer 3 widnieje stara trasa remontowanej linii (...)-(...). Od stanowiska słupowego numer 3 na działce wnioskodawcy do granicy działki numer (...) przebieg linii uległ zmianie po jej modernizacji. Została wydana decyzja Naczelnika Miasta i Gminy (...) z dnia 18 sierpnia 1983 r., dotycząca lokalizacji linii oraz została wydana decyzja zatwierdzająca plan realizacyjny z dnia 18 sierpnia 1983 r. przez Wojewódzkie Biuro (...) w T..

Dowód:

- zeznania świadków: Z. K., k. 107-108, 198-199 i k. 324-325, W. C., k. 45-46 i k. 199-200, A. R., k. 370-371,

- projekt techniczno-roboczy wyprowadzeń linii z lipca 1961 r. wyciąg karta tytułowa ze spisem tomów oraz opis techniczny P-157 wyciąg, k. 203-206,

- plan sytuacyjny projektowanych wprowadzeń linii 15 i 30 kV z lipca 1961 r. P-157 wraz z naniesionymi uzgodnieniami ich przebiegu mapa projektowa, k. 207,

- **projekt techniczny z listopada 1972 r. wyciąg karta tytułowa oraz wyciąg z mapy planu sytuacyjnego z zaznaczeniem linii istniejącej i projektowanej na działce numer (...), k. 208-211,**
- **decyzja zezwalająca na wejście na nieruchomości numer 403/2/73 z dnia 15 marca 1973 r. Naczelnika Gminy C., k. 212-213,**
- **decyzja zezwalająca na wejście w teren z dnia 15 marca 1973 r. Naczelnika Miasta i Gminy (...), k. 214-216,**
- **odpis protokołu z odbioru technicznego linii relacji (...)-(...) z dnia 2 maja 1973 r., k. 320-321,**
- **odpis protokołu zdawczo-odbiorczego środka trwałego PT z dnia 30 czerwca 1977 r., k. 338,**
- **wyciąg z ksiąg majątkowych uczestnika – Linie s/n napowietrzne, k. 339,**
- **zdjęcia stanowisk słupowych numer 3 i słupa numer 5 na działce numer (...) w (...), k. 341-342,**
- **odpis planu realizacyjnego linii 15 kV relacji (...)-(...) dla zasilania podstawowego WZD (...), k. 336,**
- **odpis planu powykonawczego – Plan sytuacyjny linii kablowej, k. 337,**
- **protokół sprawdzenia technicznego ostatecznego z dnia 2 maja 1973 r., k. 217-220,**
- **wyciąg z ksiąg majątkowych uczestnika Grupa środków trwałych: Budowle linie s/n napowietrzne, linia 15 kV (...)-(...), numer inwentarzowy: (...), Rok budowy (z przepisania): 1977, k. 221,**
- **projekt techniczny (...) przebudowy linii 15 kV (...)-J. numer: (...) lipiec 1983 r. Biura Studiów i (...) W. Oddział w K. wyciąg karta tytułowa i strony 2-3 oraz mapa projektowa „Plan trasy linii...” z maja 1983 r., k. 222-226,**
- **decyzja z dnia 18 sierpnia 1983 r. ustalająca miejsce i warunki inwestycji Wojewódzkiego Biura (...) w T. znak: 8331/DB/186/2945/83 str. 1, k. 227,**
- **mapa tras linii średniego napięcia 15 kV relacji: (...)-(...) i (...)-(...) biegnąca przez działkę numer (...) w (...), wydruk elektroniczny, k. 228-229,**
- **deklaracja roczna DN-1 na podatek od nieruchomości za 2013 rok przekazana do Urzędu Miejskiego w (...), k. 230-233.**

Od momentu wzniesienia linii energetycznych na działce wnioskodawcy wcześniej poprzednik prawny uczestnika, a obecnie uczestnik dokonywał okresowych kontroli, a jeżeli wymagały tego okoliczności wykonywali remonty i wchodzili na nieruchomość wnioskodawcy. Uczestnik nigdy nie miał problemów w przeprowadzaniu konserwacji linii energetycznych przebiegających nad działką wnioskodawcy ani z wejściem w teren.

Dowód:

- **zeznania świadków: Z. K., k. 107-108, 198-199 i k. 324-325, W. C., k. 45-46 i k. 199-200, A. R., k. 370-371.**

W dniu 30 sierpnia 1948 r. wydano Akt Przejęcia w oparciu o art. 6 – 8 ustawy z dnia 4 lipca 1947 r. o planowanej gospodarce energetycznej (Dz. U Nr 52 poz. 271) oraz § 2,5 i 6 rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 05.07.1948 r. o zakresie uprawnień zjednoczeń energetycznych przy wykonywaniu zarządu i eksploatacji zakładów

energetycznych przez te zjednoczenia (Dz. U. Nr 34 poz. 235) w którym przejęto elektrownię Miejską w T. przez Zjednoczenie (...). Zgodnie z tym aktem stwierdzono przejęcie z dniem 1 września 1948 r. W dniu 1 stycznia 1951 r. nastąpiła likwidacja Zjednoczenia (...) z siedzibą w R., które na mocy protokołu zdawczo – odbiorczego z dnia 1 stycznia 1951 roku przejęły Zakład (...). Od dnia 21 grudnia 1968 r. Zakład (...) wchodził w skład zakładów (...) z/s w K.. W jego miejsce utworzono przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Południowy O. Energetyczny w K. na mocy zarządzenie nr 2/ O. Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 14 lutego 1985 r. w sprawie zmiany nazw zakładów energetycznych i zarządzenie nr 7/O. Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 22 kwietnia 1985 r. i w jego skład wszedł Zakład (...). W 1989 roku nastąpił podział i z dniem 1 stycznia 1989 r. utworzono przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakład (...) (zgodnie z zarządzeniem nr 80 /RG/ 89 Ministra Przemysłu z dnia 16 stycznia 1989 r.) To przedsiębiorstwo z kolei zostało przekształcone w jednoosobową spółkę S. P. pod nazwą Zakład (...) S.A. z / s w T. (zgodnie z zarządzeniem nr 191/ORG/93 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 lipca 1993 r.). Z dniem 1 lipca 2004 r. Zakład (...) S.A. z siedzibą w T., został połączony w trybie art. 492 §1 pkt 1 k.s.h. poprzez przeniesienie majątku na spółkę (...) S.A. w K.. W dniu 1 września 2011 r. nastąpiło połączenie spółki (...) S.A. z/ s w K. ze spółką (...) S.A. z / s we W. w trybie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h. i firma uczestnika to (...) S. A.

Dowód:

- **akt przejęcia Elektrowni Miejskiej w T. z dnia 30 sierpnia 1948 r., k. 33,**
- **protokół zdawczo – odbiorczy z dnia 21 grudnia 1968 r., k. 33,**
- **zarządzenie Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 14 lutego 1985 r., k. 33,**
- **zarządzenie Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 22 kwietnia 1985 r., k. 33,**
- **zarządzenie Ministra Przemysłu z dnia 16 stycznia 1989 r., k. 33,**
- **zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 09 lipca 1993 r., k. 33,**
- **postanowienia z dnia 15 lutego 1989 r. Sądu Rejonowego w Tarnowie k. 33, z dnia 31 lipca 1993 r., k. 33 , z dnia 8 lipca 2004 r., k. 33,**
- **załącznik numer 191/ORG/93 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 lipca 1993r., k. 33,**
- **akt przekształcenia przedsiębiorstwo państwowego w spółkę akcyjną z dnia 12 lipca 1993 r., k. 33,**
- **zaświadczenie o dokonaniu wpisu do KRS z dnia 8 lipca 2004 r., k. 33,**
- **odpis pełny z KRS numer (...), k. 155-166.**

Powyższy stan faktyczny ustalony został na podstawie zeznań zawnioskowanych świadków: Z. K., W. C. i A. R.. Zeznania świadków nie budziły wątpliwości Sądu co do ich prawdziwości, gdyż były wewnętrznym spójne i wzajemnie ze sobą korespondowały. Jedynie niewiarygodna była ta część zeznań świadków, która dotyczyła nie przesunięcia linii relacji (...)-(...) po modernizacji, gdyż pozostaje to w sprzeczności z opiniami biegłych, a także ostatecznym stanowiskiem w tym zakresie zajęтым przez uczestnika. Ponadto świadek W. C. słuchany ponownie wskazał, iż na niewielkim odcinku na nieruchomości wnioskodawcy doszło do zmiany przebiegu linii relacji (...)-(...). Poza tym dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy zasadnicze znaczenie miały zeznania tych osób odnośnie daty posadowienia na nieruchomości wnioskodawcy przez poprzednika prawnego uczestnika linii energetycznych oraz dokumentów w oparciu o które je usytuowano, a także podstaw w oparciu o które przeprowadzono modernizację linii.

Sąd dał wiarę wszystkim dowodom z dokumentów zalegającym w aktach sprawy, albowiem zdaniem Sądu nie budziły wątpliwości co do ich autentyczności.

Podzielił Sąd opinie biegłych sądowych: geodety W. D., z zakresu energetyki i elektryczności K. S., rzeczoznawcy majątkowego L. C. uznając je za rzeczowe, spójne i sporządzone zgodnie z zasadami wiedzy, którą biegli w swych dziedzinach posiadają.

Sąd zważył, co następuje:

Punktem wyjścia do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy było zbadanie zasadności podniesionego przez uczestnika zarzutu posiadania tytułu prawnego do korzystania z nieruchomości wnioskodawcy w oparciu o decyzję wydaną na podstawie art. 35 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (Dz. U. nr 10, poz. 64 z 1974 r.)

Linia elektroenergetyczna objęta wnioskiem 15 kV relacji (...)-(...) została wybudowana na podstawie decyzji z dnia 15 marca 1973 r. Naczelnika Miasta i Gminy (...), której podstawa prawna oparta była na przepisie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o warunkach i trybie wywłaszczania nieruchomości, czyli na podstawie tzw. decyzji „wywłaszczeniowej” rozumianej sensu largo, zezwalającej zakładowi energetycznemu na wejście na teren nieruchomości stanowiącej własność wnioskodawcy w trybie obowiązującego wówczas art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o warunkach i trybie wywłaszczania nieruchomości. Decyzja taka nie może być podważana przez sąd powszechny, a jednocześnie ukształtowany nią stan prawny musi być wzięty pod rozważę przy orzekaniu przez taki Sąd (vide: uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2007 r., III CZP 46/2007). W aktach sprawy znajduje się wykaz właścicieli-użytkowników którym w tym trybie ograniczono prawo własności z związku z modernizacją linii energetycznych wśród których widnieje poprzednik prawny wnioskodawcy.

Decyzja administracyjna wydana na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 powołanej wyżej ustawy stanowi administracyjny tytuł prawny do władania cudzą nieruchomością w zakresie wynikającym z jej treści oraz kreuje obowiązek znoszenia przez właściciela tej nieruchomości ograniczeń wynikających z uprawnienia przyznanego wskazanemu w niej podmiotowi. Sąd Rejonowy podziela w tym zakresie argumenty Sądu Najwyższego, które legły u podstaw trafnego poglądu wyrażonego w uchwale składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 2014 r., III CZP 87/2013. Przepis art. 35 ww. ustawy stanowił, że organy administracji państwowej, instytucje i przedsiębiorstwa państwowe za zezwoleniem naczelnika gminy, a w miastach prezydenta lub naczelnika miasta (dzielnicy) mogły zakładać i przeprowadzać na nieruchomościach – zgodnie z zatwierdzoną lokalizacją szczegółową ciągi drenażowe, przewody służące do przesyłania płynów, pary, gazów, elektryczności oraz urządzenia technicznej łączności i sygnalizacji, a także inne podziemne lub nadziemne urządzenia (ust. 1); osobom upoważnionym przez właściwy organ, instytucję lub przedsiębiorstwo państwowe przysługuje prawo dostępu do tych przewodów i urządzeń w celu wykonywania czynności związanych z ich konserwacją (ust. 2). Powyższe stanowiło o tzw. szczególnym trybie wywłaszczania nieruchomości. Wydanie takiej decyzji administracyjnej mającej charakter wywłaszczeniowy legitymuje przedsiębiorcę do korzystania z nieruchomości w zakresie posadowionych na niej urządzeń przesyłowych napowietrznych linii energetycznych, w związku z koniecznością trwałego dostępu do nich i upoważnia do wkraczania w prawo własności. Stanowi ona akt administracyjny kształtujący treść prawa własności w odniesieniu do przebiegu urządzeń przez obszar, w którym nie może być wykonywane prawo własności, w sposób trwały je ograniczając. Wskazana wyżej ustawa nie przewidywała ograniczenia w czasie mocy wiążącej decyzji administracyjnej wydanej w oparciu o art. 35 ust. 1, a za trwałością takiej decyzji przemawiała nie tylko funkcja, jaką przepis realizuje, znajdując się w rozdziale piątym ustawy o szczególnym trybie wywłaszczania, a nie o czasowym zajęciu nieruchomości, które jest regulowane w ustawie w rozdziale szóstym, gdzie występuje też pojęcie „oznaczonego czasu”, ale również charakter zakładanych urządzeń stanowiących specyficzne, trwałe struktury techniczne służące możliwości realizacji zadań i celów gospodarczych oraz okoliczność, iż właściciel takiej nieruchomości ma obowiązek znoszenia stanu faktycznego ukształtowanego przebiegiem urządzeń przez strefę, w której było lub mogło być wykonywane jego prawo, bezterminowo godzić się na zainstalowanie urządzeń przedsiębiorcy przesyłowego na swojej nieruchomości, trwanie tych urządzeń na jego gruncie i podejmowanie przez przedsiębiorcę koniecznych czynności technicznych dla utrzymywania ich w stanie zdatnym do zaspokajania potrzeb społecznych, co również zakłada trwały charakter obowiązku.

Decyzje administracyjne już z swej istoty charakteryzują się trwałością z uwagi na fakt, że norma prawna zindywidualizowana i skonkretyzowana w decyzji administracyjnej wiąże tak długo, jak długo istnieje stan faktyczny odpowiadający stanowi opisanemu w abstrakcyjnej normie prawnej, która była podstawą stosunku prawnego objętego decyzją. Gdyby w decyzji tej chodziło o możliwość zajęcia nieruchomości na pewien ograniczony czas, to ustawodawca oznaczyłby go (tak również: Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 20 stycznia 2010 r., III CZP 116/2009, w wyroku z dnia 9 stycznia 2008 r., II CSK 432/2007, z dnia 9 marca 2007 r., II CSK 457/2006 i w postanowieniu z dnia 5 lipca 2007 r., II CSK 156/2007). Zaznaczyć trzeba, że samo uchylenie ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o warunkach i trybie wywłaszczenia nieruchomości nie pozbawiło mocy wiążącej decyzji wydanej na podstawie objętej nią regulacji. Nie ulega wątpliwości, iż w takiej sytuacji korzystanie z nieruchomości w zakresie celów wskazanych w decyzji administracyjnej przez przedsiębiorcę przesyłowego jest legalne, skoro ma źródło w ostatecznej, niepodważonej i wiążącej decyzji administracyjnej przewidzianej w ustawie. Trwałość skutków decyzji administracyjnych wydanych na podstawie art. 35 ust. 1 dotyczy zarówno osoby, która była właścicielem w chwili wydania decyzji, jak i każdego kolejnego właściciela, zaś na uprawnienie objęte tymi decyzjami może powoływać się przedsiębiorca, który w związku z tymi decyzjami zainstalował je, jak też, każdy kolejny występujący w miejsce pierwotnego adresata decyzji, który uzyskał tytuł prawny do tych urządzeń i jest odpowiedzialny za ich eksploatację i utrzymanie (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2007 r., II CSK 156/2007, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2010 r., III CZP 116/2009). Decyzja wywłaszczeniowa stanowi tytuł prawny dla przedsiębiorcy przesyłowego do stałego korzystania z wymienionej w tej decyzji nieruchomości, zaświadcza o swoistym surogacie tytułu prawnego do władania nieruchomością w zakresie korzystania zbliżonego treściowo do służebności. W orzecznictwie łączy się ze sobą trwałe ograniczenie własności nieruchomości spowodowane decyzją wywłaszczeniową ze skutkiem, jakim jest obowiązek udostępniania nieruchomości w celu przeprowadzenia czynności konserwatorskich, gdyby to było potrzebne (art. 35 ust. 2 ww. ustawy) i uznaje to ograniczenie za pewnego rodzaju służebność publiczną przesyłową powstającą po wydaniu takiej decyzji administracyjnej z mocy prawa (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2008 r., I CSK 171/2008, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2008 r., IV CSK 410/2007).

Skutki ograniczenia własności różnią się jednak zasadniczo od skutków wywołanych obciążeniem nieruchomości służebnością, a wspólny jest jedynie obowiązek znoszenia przez właściciela zmian w przysługującym mu prawie własności nieruchomości.

W uchwale składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 2014 r., III CZP 87/2013 Sąd ten wskazał, że działania przedsiębiorcy korzystającego z urządzeń przesyłowych, które legalnie postawił na cudzej nieruchomości w związku z wywłaszczeniem jej właściciela przez ograniczenie przysługującego mu prawa własności, polegające na wstępie na tę nieruchomość i podejmowanie w stosunku do własnych urządzeń działań koniecznych dla zapewnienia im sprawności technicznej, jest wykonywaniem uprawnień gwarantowanych takiemu przedsiębiorcy w ustawie i nie są to akty posiadania cudzej nieruchomości, skierowane przeciwko jej właścicielowi, których wykonywanie mogłoby doprowadzić do zasiedzenia służebności gruntowej, w zakresie której wchodziłyby uprawnienia do wykonywania w stosunku do nieruchomości takich działań, na które przedsiębiorcy pozwalają ustawy wywłaszczeniowe. Trafne są argumenty i wywody zawarte w treści powyższej uchwały, następnie rozwinięte w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2014 r., III CZP 9/2014. Istnienie takiej decyzji legitymuje przedsiębiorstwo przesyłowe do utrzymywania urządzeń przesyłowych i stałego wstępu na nieruchomość w celu wykonywania czynności konserwacyjnych. W tym też zakresie zarzut uczestnika zasiedzenia nie mógł być uwzględniony. Skoro źródłem uprawnień uczestnika była decyzja wywłaszczeniowa, to nie mógł on korzystać z gruntu wnioskodawcy w sposób właściwy dla instytucji cywilnoprawnych. Publicznoprawny tytuł do korzystania z nieruchomości wyłączył możliwość uzyskania przez zasiedzenie cywilnego tytułu do korzystania w ten sposób z tego samego gruntu. Stwierdzenia nabycia prawa przez zasiedzenie nie można domagać się na rzecz podmiotu, któremu już dane prawo przysługuje. Wprowadzenie z dniem 3 sierpnia 2008 r. ustawą z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2008 r., nr 116, poz. 731) służebności przesyłu podyktowane zostało potrzebą uzyskania przez przedsiębiorców tytułu prawnego do cudzych nieruchomości w celu posadowania na nich urządzeń wskazanych w art. 49 § 1 k.c. bądź prawnego uregulowania istniejących już stosunków faktycznych na gruncie. Ratio legis takiego uregulowania tkwi w zastąpieniu umownego uregulowania stosunków praworzeczowych wynikających z

posiadania przez przedsiębiorstwo przesyłowe urządzeń przesyłowych orzeczeniem sądowym. Właściciel występujący do Sądu przeciwko posiadaczowi służebności przesyłu na podstawie art. 305² § 2 k.c. z żądaniem ustanowienia służebności przesyłu za wynagrodzeniem przejawia aktywność skierowaną na podkreślenie, że jest właścicielem nieruchomości i chce odzyskać pełnię praw właścicielskich, w tym prawa do decydowania o sposobie uregulowania stosunków prawnorzeczowych na swojej nieruchomości oraz uregulować zgodnie ze swoją wolą sposób korzystania przez przedsiębiorcę przesyłowego z nieruchomości (tak słusznie Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 21 stycznia 2011 r., III CZP 124/2010). Skoro jednak decyzja wywłaszczeniowa spowodowała już trwałe ograniczenie prawa własności w celu wykonywania na niej uprawnień o treści zbliżonej do tych, które są właściwe służebności przesyłowej i to ona jak również przepisy ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania z nieruchomości stanowią dla wnioskodawcy źródło obciążeń o charakterze publicznoprawnym, to nie można uznać, że wyżej wymieniony zachował uprawnienie do żądania ustanowienia służebności przesyłu za wynagrodzeniem na nieruchomości objętej zakresem oddziaływania decyzji wywłaszczeniowej. Jeżeli przedsiębiorca będący właścicielem urządzeń wymienionych w art. 49 § 1 k.c. wykonuje uprawnienia wynikające z decyzji wydanej na rzecz jego poprzednika prawnego na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (tekst jednolity Dz. U. z 1974 r., nr 10, poz. 64 ze zm.), właściciel nieruchomości nie może żądać ustanowienia służebności przesyłu na podstawie art. 305² § 2 k.c. (tak też słusznie Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 6 czerwca 2014 r., III CZP 107/2013).

Wobec powyższego uczestnik posiada tytuł prawny w postaci ograniczenia prawa własności wnioskodawcy do działki numer (...) w celu wykonywania na niej uprawnień o treści zbliżonej do tych, które są właściwe dla służebności przesyłu, odnośnie linii (...)- (...) kV, której odbiór nastąpił w 1973 roku. Linia ta przebiega w południowo-wschodnim narożniku działki numer (...).

Zauważyć należy, że poprzednik uczestnika był do dnia 11 lipca 1993 r. przedsiębiorstwem państwowym (Zakład (...) w T.). W dniu 12 lipca 1993 r. został on przekształcony (akt notarialny Rep. A nr: (...)) w jednoosobową spółkę akcyjną S. P. na podstawie ustawy z dnia 5 lutego 1993 r. o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa (Dz. U. nr 16, poz. 69), zarządzenia numer 191/Org/93 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 lipca 1993 r. oraz ustawy z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. nr 51, poz. 298 z późn. zm.). Stąd wyżej wymieniona Spółka wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki przedsiębiorstwa państwowego.

W tym stanie rzeczy wniosek o ustanowienie służebności przesyłu odnośnie linii średniego napięcia 15 kV relacji (...)-(...) należało oddalić.

W przypadku linii średniego napięcia 15 kV relacji (...)-(...) to dla linii tej nie była wydana decyzja w oparciu o art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości. Linia ta powstała w pierwszej połowie lat 60-tych XX wieku w oparciu projekt techniczny z lipca 1961 roku. Nie zmieniła się jej przebieg na działce wnioskodawcy do stanowiska słupowego numer 3 znajdującego się na tej nieruchomości. Dopiero w 1983 roku wskutek jej modernizacji uległ zmianie przebieg odcinka od stanowiska słupowego numer 3, który był stanowiskiem cztero-słupowym, a powstało stanowisko trzy-słupowe do granicy działki wnioskodawcy. Miało to miejsce nie wcześniej niż po dniu 18 sierpnia 1993 r., gdyż wówczas została wydana decyzja zatwierdzająca plan realizacyjny dla modernizacji linii. Jest to odcinek linii oznaczony w opinii uzupełniającej biegłego sądowego geodety W. D. z dnia 10 sierpnia 2016 r. kolorem pomarańczowym i literami A-B. Wobec powyższego w ocenie Sądu doszło do zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej w swej treści służebności przesyłu tylko na odcinku do stanowiska słupowego numer 3, na którym to odcinku nie nastąpiła zmiana przebiegu linii. Początek biegu terminu zasiedzenia należy liczyć od dnia 1 stycznia 1965 r.

Na nieruchomości wnioskodawcy istnieje bowiem linia przesyłowa o takim samym przebiegu do stanowiska słupowego numer 3 średniego napięcia 15 kV relacji (...)-(...), co najmniej od dnia 1 stycznia 1965 r. (data pewna), tj. od czasu zakończenia budowy linii. Wobec powyższego nabycie służebności przy przyjęciu złej wiary poprzednika prawnego uczestnika nastąpiło z dniem 1 stycznia 1985 r.

Z dniem 3 sierpnia 2008 r. weszły w życie przepisy Kodeksu cywilnego o służebności przesyłu (art. 305¹ – art. 505⁴ k.c.), dodane przez ustawę z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 116, poz. 731). Przepisami tymi wprowadzony został nowy, trzeci – obok służebności gruntowych i służebności osobistych rodzaj służebności, zdefiniowany w art. 305¹ k.c. Stosownie do tego przepisu nieruchomości można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1 k.c., prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu). Na podstawie art. 292 k.c. w związku z art. 305⁴ k.c. służebność przesyłu, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia, można nabyć przez zasiedzenie, a do zasiedzenia służebności przesyłu stosuje się odpowiednio przepisy o zasiedzeniu nieruchomości.

Choć przed wejściem w życie przepisów art. 305¹ – 305⁴ k.c. o służebności przesyłu, przepisy nie przewidywały wprost tego rodzaju służebności i w literaturze istniał spór co do możliwości nabycia służebności przesyłu przez zasiedzenie – w orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmowano, stosując w drodze analogii art. 145 k.c., możliwość ustanowienia służebności gruntowej odpowiadającej obecnej służebności przesyłu, a także dopuszczalność nabycia jej w drodze zasiedzenia (por. m.in. post. Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 1965 III co 34/65, OSNCP 1966/7-8/109, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 1991 r. III CZP 73/91, OSNCP 1992/4/53). Stanowisko to zostało potwierdzone w uchwale z dnia 7 października 2008 r. (III CZP 98/08, Biul. Sądu Najwyższego 2008/10/7), w której Sąd Najwyższy stwierdził, że także przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu w art. 305¹ – 305⁴ k.c. dopuszczalne było nabycie w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu oraz wskazał, że nabycie takie następuje przez przedsiębiorcę, a nie właściciela nieruchomości władnącej, która to kategoria prawna przy instytucji służebności przesyłu w ogóle nie występuje. Wyrażone w tej uchwale stanowisko podtrzymał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 7 listopada 2008 r., (II CSK 326/08, nie publ., w wyroku z dnia 12 grudnia 2008 r., (II CSK 389/08, LEX numer 484715) oraz w postanowieniu z dnia 5 czerwca 2009 (I CSK 392/08, LEX numer 578032). W świetle powyższego nie budzi zatem wątpliwości dopuszczalność zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu.

Zgodnie z treścią art. 292 k.c. służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio. Zgodnie z treścią przepisu art. 172 § 1 k.c. w brzmieniu po zmianie nadanej ustawą z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny posiadacz nieruchomości nie będący jej właścicielem nabywa własność, jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie od lat dwudziestu jako posiadacz samoistny, chyba że uzyskał posiadanie w złej wierze (zasiedzenie). W myśl § 2 tegoż przepisu po upływie lat trzydziestu posiadacz nieruchomości nabywa jej własność, choćby uzyskał posiadanie w złej wierze. Przed zmianą tego przepisu terminy zasiedzenia wynosiły odpowiednio: 10 lat w dobrej wierze i 20 lat w złej wierze. Zgodnie z judykaturą Sądu Najwyższego „do przypadków zasiedzenia, które nastąpiło przed wejściem w życie ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny (Dz. U. 1990 Nr 55 poz. 321), tj. przed 1 października 1990 r. będą miały zastosowanie 10 – letnie i 20 – letnie okresy posiadania, przewidziane w art. 172 k.c. w brzmieniu obowiązującym przed tą datą” (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 2 września 1993 r., sygn. akt II CRN 89/93, nie publ.).

Wykładni pojęcia posiadania służebności dokonał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 31 stycznia 1967 r. (sygn. akt III CR 270/66, OSNCP 1967/9 poz. 160), gdzie stwierdził, że posiadaczem służebności jest ten, kto korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności i o tym jego charakterze przesądza sam fakt posiadania. W uzasadnieniu tego orzeczenia wskazano, że z samej istoty posiadania wynika, że musi ono mieć pewne cechy stabilności. Gdyby więc akty faktycznego wykonywania służebności były całkowicie pozbawione tych cech, nosząc charakter przypadkowości, to nie byłyby one przejawem posiadania i nie prowadziłyby do ochrony posesoryjnej, ergo także do zasiedzenia tej służebności.

Należy zgodzić się z wyrażonym w judykaturze poglądem, że władztwo przedsiębiorstwa energetycznego nad nieruchomością, na której znajduje się linia elektryczna jest faktycznym władztwem w granicach, jakie wykonuje

uprawniony z tytułu służebności, co pozwala uznać to przedsiębiorstwo za posiadacza służebności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, Biuletyn SN 2002, m 11, s. 7).

Przedsiębiorstwa państwowe wykonywały posiadanie mogące doprowadzić do zasiedzenia służebności z tym zastrzeżeniem, że pod rządem art. 128 k.c. nabycie takiego prawa następowało do jednolitego funduszu własności państwowej (tak również Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 13 stycznia 2016 r., V CSK 224/15, LEX numer 1977833). Jednocześnie przyjąć należy, że budowa i konserwacja urządzeń służących do dostarczania przez państwowe przedsiębiorstwa energetyczne energii oraz objęcie w posiadanie służebności przesyłu było wykonywane w ramach działalności gospodarczej państwa, a więc w ramach dominium, a nie imperium. Jeżeli przed dniem 1 lutego 1989 r. zrealizowały się przesłanki pozwalające na stwierdzenie zasiedzenia służebności, służebność nabywał Skarb Państwa, a nie przedsiębiorstwo państwowe (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2009 r., III CZP 70/09, OSNC 2010, Nr 5, poz. 64; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2009 r., IV CSK 291/09, niepubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2008 r., II CSK 314/08, niepubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2003 r., V CK 24/03, niepubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2008 r., III CSK 73/08, niepubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2009 r., II CSK 103/09, niepubl.). Jeżeli do tego nie doszło, a po dniu 1 lutego 1989 r. utrzymywał się na nieruchomości niepaństwowej opisany dotychczasowy stan faktyczny, po upływie stosownego czasu determinowanego dobrą lub złą wiarą posiadacza służebności, możliwe było nabycie przez zasiedzenie przez przedsiębiorstwo państwowe lub jego następcę prawnego, służebności gruntowej podobnej do przesyłu, a po dniu 3 sierpnia 2008 r. służebności przesyłu. Okres występowania na nieruchomości stanu faktycznego odpowiadającego treści służebności przesyłu przed wejściem w życie art. 305¹ do 305⁴ k.c. podlega bowiem doliczenia do czasu posiadania wymaganego do zasiedzenia tej służebności (por. uchwała składu 7-sędziów Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2013 r., III CZP 18/13).

Zauważyć należy, że jeśli w okresie przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. o zmianie ustawy – Kodeks Cywilny (Dz. U. Nr 3, poz. 11) przedsiębiorstwo państwowe korzystało bez tytułu prawnego z cudzej nieruchomości (niepaństwowej) w zakresie niezbędnym do obsługi i eksploatacji wybudowanych przez to przedsiębiorstwo urządzeń przesyłowych to było ono posiadaczem służebności gruntowej podobnej do służebności przesyłu w rozumieniu art. 352 § 1 k.c. (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2015 r., IV CSK 468/14, LEX numer 1767490).

W ocenie Sądu należało przyjąć złą wiarę poprzednika prawnego uczestnika, gdyż objęcie w posiadanie nie nastąpiło w dobrej wierze. Wnioskodawca zakwestionował przymiot dobrej wiary, zaś uczestnik nie przedstawił dowodów dla potwierdzenia dobrej wiary. Oprócz projektu budowy linii z lipca 1961 r. relacji (...)-(...) uczestnik nie wskazał innych dokumentów dotyczących posadowienia linii.

Zauważyć należy, że wprawdzie pozwolenie na budowę, czy też decyzje lokalizacyjne niewątpliwie są aktami niezbędnymi do legalnego zrealizowania zamierzeń inwestycyjnych na nieruchomości, ale nie wynika z nich jakikolwiek tytuł prawny do władania cudzą nieruchomością w zakresie przesyłu energii elektrycznej, dalszego korzystania ze wzniesionych na niej urządzeń. Taki tytuł musi być uzyskany na podstawie umowy albo stosownego orzeczenia, którego w niniejszej sprawie brak lub przez zasiedzenie. Posiadacz który wie, że dysponuje decyzją w procesie budowlanym, która nie może wykreować tytułu do cudzej nieruchomości w postaci służebności o treści służebności przesyłu, nie może być uznany za posiadacza służebności w dobrej wierze, a więc takiego który w sposób usprawiedliwiony choć błędny jest przekonany, że jego posiadanie służebności jest legalne. O takim zakwalifikowaniu posiadania służebności mogłyby świadczyć ewentualne inne dodatkowe okoliczności ustalone w sprawie (na które wnioskodawca się nie powoływał), ale nie tylko to, że posiadacz służebności uzyskał decyzję lokalizacyjną, decyzję o pozwoleniu na budowę i na jej podstawie wznosił urządzenia do przesyłu energii elektrycznej, których legalnemu utrzymaniu na gruncie ma służyć zasiadywana służebność (vide: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2015 r., III CZP 76/15, LEX numer 1958100).

Dobra wiara zasiadającego posiadacza występuje wtedy, gdy ingerowanie w cudzą własność w zakresie odpowiadającym służebności rozpoczęło się w okolicznościach, które usprawiedliwiały przekonanie posiadacza, że

nie narusza cudzego prawa (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2014 r., II CSK 659/13, LEX numer 1540483). Tradycyjne rozumienie dobrej wiary zasiadającego posiadacza występuje wówczas, gdy ingerowanie w cudzą własność w zakresie odpowiadającym służebności rozpoczęło się w okolicznościach, które usprawiedliwiały przekonanie posiadacza, że nie narusza cudzego prawa (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 1991 r., III CZP 108/91, OSNC 1992, Nr 4, poz. 48; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 1997 r., I CKN 74/97, OSNC 1997, Nr 11, poz. 171 nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2010 r., IV CSK 152/10; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2014 r., V CSK 87/13; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2014 r., II CSK 472/13, LEX numer 1476956). Domniemanie dobrej wiary z art. 7 k.c. wzruszyć może dowód, że posiadacz w chwili rozpoczęcia posiadania wiedział lub przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć o tym, że narusza swym zachowaniem prawo innej osoby. Takim dowodem może być stwierdzenie braku własnego tytułu posiadacza uprawniającego do wejścia na cudzy grunt, czy korzystania z niego w określonym zakresie (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2008 r., II CSK 346/08; z dnia 3 kwietnia 2009 r., II CSK 400/08; z dnia 24 lipca 2009 r., II CSK 121/09; postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2010 r., II CSK 439/09; z dnia 6 września 2013 r., V CSK 440/12 – nie publ.). Podkreślić należy, że w odniesieniu do posiadania prowadzącego do zasiedzenia o rodzaju wiary posiadacza decyduje wyłącznie chwila objęcia w posiadanie (tak również – Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 14 października 2015 r., V CSK 5/15, LEX numer 1808044). Poprawność prowadzenia inwestycji z punktu widzenia prawa budowlanego nie ma wpływu na kwalifikację posiadania z punktu widzenia dobrej lub złej wiary. Jak podkreślił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 kwietnia 2006 r., V CSK 20/06, LEX numer 198525, prowadzenie inwestycji na podstawie odpowiednich zezwoleń władzy budowlanej nie przesądza o tym, iż przy jej realizacji nie mogło dojść do naruszenia prawa własności. Dlatego też nie można z faktu wydania takich decyzji i nie zaskarżenia ich przez właściciela nieruchomości wyprowadzić wniosku, że inwestor uzyskał formalną zgodę właściciela na przeprowadzenie przez jego grunt urządzeń przesyłowych. Wynika to z różnego charakteru regulacji zawartej w prawie budowlanym i w prawie cywilnym, na co zwrócił uwagę Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 stycznia 2008 r., IV CSK 410/07, LEX numer 445289. Podobne stanowisko zaprezentował Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 sierpnia 2005 r., IV CK 82/05, LEX numer 303363 oraz z dnia 6 maja 2009 r., II CSK 594/08, LEX numer 510969.

Ponieważ linia średniego napięcia 15 kV relacji (...)-(...) została wybudowana w pierwszej połowie lat 60-tych XX wieku to początek biegu terminu zasiedzenia należy liczyć od dnia 1 stycznia 1965 r. (data pewna), a koniec terminu upłynął z dniem 1 stycznia 1985 r.

Służebność gruntowa została nabyta przez S. P., w imieniu którego posiadanie było wykonywane (por. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2010 r. II CSK 465/09, LEX numer 738479). Podkreślić przy tym należy, iż w tym czasie nie doszło do przerwania biegu zasiedzenia, gdyż nie wystąpiła żadna z przesłanek określonych w art. 123 k.c. Nie doszło również do zawieszenia biegu przedawnienia.

Przepis art. 7 k.c. przewiduje domniemanie prawne usuwalne. Jeżeli ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub złej wiary, domniemywa się istnienie dobrej wiary. Domniemanie to ma zastosowanie także w zakresie nabywania służebności gruntowej przez zasiedzenie (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2005 r., IV CSK 165/05, LEX numer 186901). Decydującą chwilą dla oceny dobrej wiary jest moment objęcia w posiadanie. Zła wiara, która ujawni się po tym terminie, nie ma wpływu na wydłużenie terminu zasiedzenia.

Ciężar dowodu obalenia domniemania opisanego wyżej ciążył na wnioskodawcy, który domniemanie dobrej wiary obalił zarzucając, iż brak jest decyzji administracyjnych dotyczących wybudowania tej linii.

Nabycie przez S. P. służebności przesyłu na odcinku do stanowiska słupowego numer 3 odnośnie linii średniego napięcia 15 kV relacji (...)-(...) sprawia, że wnioskodawca bezpodstawnie wystąpił z wnioskiem o ustanowienie służebności na tym odcinku, co w konsekwencji skutkuje oddaleniem wniosku w tym zakresie.

Uczestnik wykazał następstwo prawne i to, że wstąpił pod tytułem ogólnym we wszystkie prawa i obowiązki poprzedników prawnych – w tym nabył również ograniczone prawo rzeczowe będące przedmiotem niniejszego

postępowania. Zgodnie z art. 358 k.c. przeniesienie posiadania następuje przez wydanie rzeczy, a wnioskodawca i jego poprzednicy prawni korzystali z urządzeń przesyłowych na nieruchomości uczestnika i eksploatowali linię gazową. Przeniesienie posiadania może nastąpić w każdej dowolnej formie przewidzianej przez prawo zarówno przez zwykłe wydanie rzeczy jak i w sposób przewidziany przez przepisy Kodeksu cywilnego, tj. art. 349 do 351 k.c. W przypadku posiadania służebności przesyłowej wydanie rzeczy polega na przejęciu przedsiębiorstwa przesyłowego, którego użyteczność jest zwiększana przez korzystanie z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym tej służebności, a przejęcie wynikające z uwłaszczenia z mocy ustawy oznacza przeniesienie posiadania (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2015 r., II CSK 853/14, LEX numer 1962515).

Natomiast odnośnie odcinka ww. linii relacji (...)-(...) od stanowiska słupowego numer 3 do granicy działki wnioskodawcy uzasadnione było żądanie ustanowienia służebności na podstawie art. 305⁽¹⁾ k.c., gdyż nie doszło na tym odcinku do zasiedzenia. Po dniu 18 sierpnia 1983 r. doszło do zmiany przebiegu linii w wyżej wskazanym miejscu, a więc przed datą upływu ewentualnego zasiedzenia, co nastąpiłoby z dniem 1 stycznia 1985 r., gdyby nie doszło do przesunięcia. Jest to odcinek oznaczony w opinii uzupełniającej biegłego sądowego geodety W. D. z dnia 10 sierpnia 2016 r. na kopii mapy ewidencji gruntów w skali 1:1000, jako wariant numer I kolorem pomarańczowym oraz literami A-B. W ocenie Sądu należy uznać za uzasadnione ustanowienie służebności przesyłu pasem o szerokości 9 metrów, gdyż jest to pas niezbędny do prawidłowej i bezpiecznej eksploatacji linii. Podzielił Sąd w tym zakresie opinię biegłego elektroenergetyka K. S..

Treścią służebności przesyłu jest korzystanie przez przedsiębiorcę w oznaczonym zakresie z cudzej nieruchomości (nieruchomości obciążonej), w zakresie niezbędnym do zapewnienia prawidłowego funkcjonowania urządzeń przesyłowych – art. 305¹ k.c. Oznacza to w praktyce, że gdy urządzenie przesyłowe nie zostało jeszcze wybudowane możliwość wejścia przez przedsiębiorcę, któremu przysługuje służebność na grunt obciążony służebnością oraz jego zajęcia w trakcie budowy w zakresie niezbędnym do realizacji inwestycji, w celu posadowienia tam urządzeń o których mowa w art. 49 § 1 k.c., a następnie po ich wybudowaniu podejmowania czynności niezbędnych do utrzymania, konserwacji remontu, modernizacji, dozoru czy usunięcia awarii urządzeń przesyłowych. Służebność przesyłu jest co do zasady służebnością czynną. Na treść tej służebności składa się również obowiązek właściciela nieruchomości obciążonej znoszenia istnienia cudzych urządzeń na gruncie, w tym znoszenia podejmowanych przez przedsiębiorcę czynności w celu ich posadowienia, a następnie ich utrzymania, konserwacji, remontu, dozoru.

Dokonując oceny prawnej roszczenia Sąd Rejonowy w Dębicy uznał, iż zachodzą przesłanki ustanowienia służebności przesyłu w oparciu o art. 305¹ k.c., skoro istnieją urządzenia przesyłowe na działce wnioskodawcy, a pomiędzy stronami nie doszło do porozumienia zarówno co do szerokości pasa służebnego jak i wysokości wynagrodzenia.

Wykonywanie służebności przesyłu wiąże się z założeniem i utrzymywaniem urządzeń przesyłowych w zdadności do użytku, a ich usytuowanie na powierzchni gruntu i nad gruntem bądź pod jego powierzchnią w sposób nieunikniony wiąże się z potrzebą wkroczenia na ten grunt choćby występowała sporadycznie. Przestrzeń po której przedsiębiorca przesyłowy może się poruszać realizując służebność musi być oznaczona, przy czym jest to też przestrzeń w której właściciel nieruchomości obciążonej nie może podejmować działań, które przedsiębiorcy przesyłowemu utrudniłyby lub uniemożliwiłyby wykonywanie służebności. Jest to więc przestrzeń nie tylko zajęta przez przewody przesyłowe. Potrzeba oznaczenia obszaru w jakim po nieruchomości obciążonej może poruszać się przedsiębiorca przesyłowy wykonując służebność leży w jego interesie i w interesie właściciela nieruchomości obciążonej, który w ten sposób uzyskuje wiedzę o przestrzennym zakresie uprawnień przedsiębiorcy i o takim zakresie jego własnych właścicielskich uprawnień (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 czerwca 2015 r., V CSK 468/14, LEX numer 1797079).

Odnośnie wysokości wynagrodzenia z tytułu ustanowionej służebności Sąd ustalił wynagrodzenie na kwotę 558,23 zł, gdyż przebudowany odcinek linii w wariantcie numer I służebności zajmuje powierzchnię 50 m², co wynika z opinii uzupełniającej biegłego sądowego geodety W. D. z dnia 10 sierpnia 2016 r. Wynagrodzenie to obejmuje zarówno wartość służebności, tj. 423,36 zł, jak i zmniejszenie wartości nieruchomości, tj. 134,87 zł, co wyliczył biegły rzeczoznawca majątkowy L. C. w ustnej opinii uzupełniającej wydanej na rozprawie w dniu 20 września 2016 r.

Ustawodawca nie określił przesłanek w art. 305² k.c., którymi należy się kierować przy ustalaniu wysokości wynagrodzenia. Przesłanki te zostały wypracowane przez orzecznictwo sądów powszechnych i Sądu Najwyższego. Przy określaniu jego wysokości należy brać pod uwagę między innymi wpływ na ograniczenie w korzystaniu z nieruchomości przez właściciela, uszczerbek właściciela związany z pogorszeniem nieruchomości w następstwie posadowienia na niej i eksploatacji urządzeń przesyłowych, ograniczenie zamierzeń inwestycyjnych właściciela, sposób wykorzystywania pozostałej części nieruchomości przez właściciela oraz rozwój gospodarczy terenów położonych w sąsiedztwie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2012 r., V CSK 190/11, LEX numer 1212828, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2011 r., II CSK 681/10, LEX numer 1043999, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2012 r., II CSK 401/11, LEX numer 1211144). Doznany przez właściciela nieruchomości uszczerbek majątkowy związany z funkcjonowaniem służebności musi być wzięty pod uwagę przy ustalaniu „odpowiedniego wynagrodzenia” (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2012 r., IV CSK 56/12, LEX numer 1227856). Pojęcie wynagrodzenia jest szersze niż pojęcie odszkodowania i w przypadku powstania szkody fakt ten musi być uwzględniony przy określeniu wysokości wynagrodzenia. Jeżeli właściciel powołuje się na negatywne dla niego zmiany będące następstwem obciążenia jego nieruchomości bądź wywołujące uszczerbek majątkowy to jego obciąża ciężar dowodu – art. 6 k.c. (tak również Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 8 maja 2000 r., V CKN 43/00, OSNC 2000/11/2006). Wynagrodzenie należne na podstawie art. 305² § 2 k.c. powinno uwzględniać cały uszczerbek, który jest następstwem ustanowienia służebności. Źródło rekompensowanego uszczerbku winno więc leżeć w zdarzeniu jakim jest powstanie prawa służebności przez które to zdarzenie uszczerbek ten staje się trwały i nieodwracalny (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2011 r., II CSK 681/10, nie publ.). Ustawodawca pozostawił Sądowi swobodę polegającą na indywidualizacji ocen w tym zakresie, formułowanych na podstawie określonego stanu faktycznego, które mogą także wynikać z ogólnych reguł porządku prawnego (tak również postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 2013 r., IV CSK 440/12, LEX numer 1294169).

Zasadne było zatem w wysokości wynagrodzenia uwzględnienie zarówno wartości służebności jak i wartości zmniejszenia wartości rynkowej nieruchomości. W rezultacie jest to kwota 558,23 zł, o której orzeczono w punkcie II postanowienia.

W punkcie III postanowienia Sąd oddalił częściowo wniosek wobec nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej odpowiadającej w swej treści służebności przesyłu odnośnie odcinka linii energetycznej (...) - (...) kV do stanowiska słupowego numer 3. Jak również oddalił Sąd wniosek odnośnie linii energetycznej 15 kV (...) - (...) biegnącej południowo-wschodnim narożnikiem działki wnioskodawcy wobec wydania odnośnie tej linii decyzji w trybie art. 35 ust. 1 u.z.t.w.n. jako aktu wywłaszczeniowego, powodującego trwałe ograniczenie prawa własności nieruchomości w celu wykonywania na niej uprawnień o treści zbliżonej do tych, które są właściwe dla służebności przesyłowej. Trwałość skutków takiej decyzji oznacza, że dotyczą one nie tylko osoby, która była właścicielem nieruchomości w chwili prowadzenia postępowania administracyjnego zakończonego wydaniem decyzji, lecz każdego kolejnego jej właściciela. Na uprawnienia w stosunku do wywłaszczonej w ten sposób nieruchomości może powołać się nie tylko przedsiębiorca wykorzystujący urządzenia przesyłowe, który instalował je w związku z wydaniem decyzji, ale każdy kolejny, który uzyskał do tych urządzeń tytuł i w związku z tym jest odpowiedzialny za ich utrzymanie i eksploatację. Działania przedsiębiorcy korzystającego z urządzeń przesyłowych, które legalnie postawił na cudzej nieruchomości w związku z wywłaszczeniem jej właściciela przez ograniczenie przysługującego mu prawa własności, polegające na wstępie na tą nieruchomość i podejmowanie w stosunku do własnych urządzeń działań koniecznych do zapewnienia im sprawności technicznej, jest wykonywaniem uprawnień zagwarantowanych takiemu przedsiębiorcy w ustawie albo decyzji. Nie są to akty posiadania cudzej nieruchomości, skierowane przeciwko jej właścicielowi, mogące doprowadzić do zasiedzenia służebności gruntowej, obejmującej uprawnienia do wykonywania w stosunku do nieruchomości takich działań na które pozwalają przedsiębiorcy ustawy wywłaszczeniowe (vide: uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 3 lipca 2015 r., IV CSK 636/14, LEX numer 1816576; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2014 r., III CZP 9/14, OSNC 2015, Nr 3 poz. 30; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2014 r., V CSK 331/13 nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2014 r., II CSK 551/13 biuletyn Sądu Najwyższego 2014, Nr 10, s. 10; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2014 r., V CSK 276/12 nie publ.; postanowienie

Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2015 r., III CSK 123/14 nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2015 r., II CSK 330/14 nie publ.).

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. stosunkowo rozdzielając koszty. Ponieważ wnioskodawca wydatkował na koszty postępowania sądowego opłatę sądową od wniosku w kwocie 40,00 zł oraz kwotę 4.448,50 zł na koszty opinii biegłych sądowych, a uczestnik na koszty opinii biegłych wyłożył kwotę 1.371,86 zł to łącznie koszty sądowe wyniosły 5.860,36 zł. Ponieważ wniosek został uwzględniony tylko w niewielkiej części odnośnie fragmentu jednej z dwóch linii objętych wnioskiem należało obciążyć strony kosztami w proporcji wnioskodawca – $\frac{3}{4}$, uczestnik $\frac{1}{4}$. Zauważyć należy, że $\frac{1}{4}$ część wszystkich kosztów to kwota 1.465,09 zł. Ponieważ uczestnik wyłożył kwotę 1.371,86 zł należało zasądzić od niego na rzecz wnioskodawcy kwotę 93,23 zł tytułem zwrotu części kosztów postępowania, o czym orzeczono w punkcie IV postanowienia.